

Školitelský posudek na diplomovou práci Bc. Pavla Justa „Reprodukční chování slíďáků rodu *Alopecosa* (Araneae: Lycosidae)“

Námluvní chování u slíďáků je mezi arachnology atraktivním tématem již více než sto let. V poslední dekádě se pod hledáček etologů dostali slíďáci druhově bohatých rodů *Schizocosa* a *Pardosa*. Ovšem podobně počtenému rodu *Alopecosa* se komplexně dosud nikdo nevěnoval. U nás je tento rod zastoupen 15 druhy, z nichž většina je vázána na teplá území Českého krasu nebo jižní Moravy. Když jsem se od Pavla Justa dozvěděl, že bydlí v Českém krasu, a má tak téměř polovinu druhů doslova za humny, bylo o přidělení tématu jeho práce rozhodnuto.

Při vlastním sběru v terénu, během kterého bylo pro etologické pokusy nutné získat jedince těsně před dospěním, se ale ukázalo, jak málo o druzích z rodu *Alopecosa* víme. Sice bylo známo jejich rozšíření, ale už méně jejich přesná fenologie, jejíž znalost se ukázala jako kritická. A tak mezi prvními Pavlovými výsledky musely být nutně údaje o tom, kdy přesně jednotlivé druhy dospívají. Z tohoto důvodu je Pavlova diplomová práce cenná i jako zdroj eko-faunistických dat, která jsou pro aplikovaný výzkum zcela nezbytná.

Pavel se velmi rychle naučil pavouky poznávat za živa v terénu a osvědčil se jako vynikající sběratel. Byl ochotný obětovat nezanedbatelnou část svého volného času na dlouhé cesty do vzdálenějších míst naší vlasti i za její hranice – celkem nashromáždil materiál z 61 lokalit. Pouze díky jeho nápadu lovit pavouky i v noci za pomoci čelovky získal bohatý materiál několika druhů a navíc popsal jejich denní, resp. noční aktivitu, která nebyla předtím vůbec známa.

Cílem diplomové práce Pavla Justa bylo popsat způsob rozmnožování našich zástupců rodu *Alopecosa*. Z 15 našich druhů se Pavlovi podařilo přimět k páření 12 z nich a navíc získal záznamy i o třech druzích u nás nežijících. Celkem nafilmoval 79 kompletních páření, tedy námluv, které vyústily ve zdárnou kopulaci, a mnoho dalších desítek hodin strávil za kamerou nad páry, které v sobě zalíbení nakonec nenašly. Výsledkem Pavlovy práce je detailní popis reprodukce 15 druhů rodu *Alopecosa*, které zahrnují 17 dílčích prvků námluv, interakce mezi samcem a samicí a charakteristiku průběhu kopulací. Nechybí posouzení reprodukčního chování jednotlivých druhů v souvislosti s jejich zařazením do druhových skupin a jejich fylogenezí. Své výsledky Pavel konfrontoval s dosud publikovanými údaji nejen o slíďácích rodu *Alopecosa*, ale i s údaji o ostatních slíďácích, na základě čehož mj. zjistil, že se mu v případě druhu *Alopecosa sulzeri* podařilo zdokumentovat vůbec nejkratší kopulaci mezi slíďáky. V závěru práce stručně a výstižně shrnul své nejdůležitější výsledky. Posouzení formální stránky diplomové práce ponechávám na oponentovi.

Během svého studia Pavel nezapomínal ani na prezentaci svých výsledků. Již na základě své bakalářské práce sepsal popularizační článek do časopisu *Živa*, do kterého nenásilně včlenil i některá svá vlastní pozorování. Další výsledky představil na dvou mezinárodních a třech domácích konferencích. Výhledově svou práci doplní i o molekulárně fylogenetické studie, čímž vznikne komplexní článek s multidisciplinárním přístupem publikovatelný v periodiku s IF.

Pavel po celou dobu přistupoval ke zpracovávání své práce velmi svědomitě, splnil stanovené cíle, a proto jeho diplomovou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím jako výbornou.

V Praze dne 3. 9. 2015

RNDr. Petr Dolejš, Ph.D.
školitel